

Z A P I S N I K
sa 31. sjednice Odbora za rodnu ravnopravnost Skupštine Crne Gore,
održane 15. aprila 2019. godine

Sjednica je počela u 12 sati.

Sjednici je predsjedavala Nada Drobnjak, predsjednica Odbora.

Sjednici su prisustvovala članice Odbora: Branka Tanasijević, Sanja Pavićević, Maja Bakrač i Aleksandra Vuković.

Saglasno članu 56 Poslovnika Skupštine, odsustvo sa sjednice najavio je Zvonko Vuković.

Saglasno članu 65 stav 2 Poslovnika Skupštine, odsutnog člana Odbora zamijenila je poslanica Daliborka Pejović.

Sjednici je prisustvovala Biljana Pejović, načelnica Odjeljenja za poslove rodne ravnopravnosti u Ministarstvu za ljudska i manjinska prava.

Rad sjednice pratili su predstavnici/e medija.

Za sjednicu je, jednoglasno, utvrđen sljedeći

D N E V N I R E D:

1. Program za sprovođenje Plana aktivnosti za postizanje rodne ravnopravnosti za period 2017 – 2021. za 2019. i 2020. godinu s Izvještajem o realizaciji Programa za 2018.godinu, i
2. Tekuća pitanja.

Prije prelaska na rad po utvrđenom dnevnom redu, Odbor je usvojio zapisnike sa 29. i 30. sjednice Odbora i zapisnik sa Desetog zasijedanja Ženskog parlamenta.

Prva tačka – Program za sprovođenje Plana aktivnosti za postizanje rodne ravnopravnosti za period 2017 – 2021. za 2019. i 2020. godinu s Izvještajem o realizaciji Programa za 2018.godinu

Biljana Pejović, načelnica Odjeljenja za poslove rodne ravnopravnosti u Ministarstvu za ljudska i manjinska prava, informisala je članice Odbora da je *Program za sprovođenje Plana aktivnosti za postizanje rodne ravnopravnosti za period 2017-2021. za 2019. i 2020. godinu i Izvještaj o realizaciji Programa za 2018. godinu*, donijela, odnosno usvojila Vlada Crne Gore, u martu 2019. godine, a pripremlilo Ministarstvo za ljudska i manjinska prava u saradnji sa svim relevantnim institucijama na nacionalnom i lokalnom nivou. Podsjetila je da Plan aktivnosti za postizanje rodne ravnopravnosti u Crnoj Gori (2017-2021) predstavlja treći razvojni dokument za implementaciju politike rodne ravnopravnosti u Crnoj Gori. Kao i prethodna dva, i ovaj dokument zasnovan je na međunarodnom i domaćem pravnom okviru koji tretira problematiku rodne ravnopravnosti.

Izvještaj o realizaciji Programa za 2018. godinu dat je u tabelarnom prikazu sa informacijama koje su dobijene od nadležnih institucija, koje su prepoznate kao nosioci aktivnosti, ili partneri na sprovođenju mjera iz PAPRR-a. Izvještaj je pokazao da je veliki dio mjera realizovan, ali i da je dio mjera ostao nerealizovan zbog nedostatka finansijskih, ljudskih i tehničkih kapaciteta i da je neophodno preduzimati mjere za osiguranje sprovođenja strateških ciljeva postavljenih PAPRR-om.

Ministarstvo za ljudska i manjinska prava, Odbor za rodnu ravnopravnost Skupštine Crne Gore i institucija Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore, kao institucionalni mehanizmi za sprovođenje politike rodne ravnopravnosti, svojim aktivnostima značajno su unaprijedili sprovođenje politike rodne ravnopravnosti. Takođe je i djelovanje relevantnih institucija, prepoznatih kao nosioci aktivnosti, kako na nacionalnom tako i na lokalnom nivou doprinijelo značajnom poboljšanju položaja žena u različitim segmentima i oblastima društva.

Tokom izlaganja Biljana Pejović je naglasila da su aktivnosti planirane Programom sprovođenja Plana aktivnosti za postizanje rodne ravnopravnosti za 2018. godinu, realizovane u mjeri većoj od očekivane, ali svakako većoj u odnosu na prethodnu godinu. U sprovođenju aktivnosti podršku su dale međunarodne organizacije Kancelarija UNDP-a i Misija OEBS-a u Crnoj Gori, koje su kao partnerske organizacije pružale i finansijsku i tehničku pomoć. U sprovođenju aktivnosti podršku je pružila i

Delegacija EU u Crnoj Gori. NVO sektor je imao značajnu ulogu u sprovođenju aktivnosti, kako kroz svoje samostalne projekte, tako i kroz učešće u zajedničkim projektima i kampanjama.

Preporuke sadržane u Izvještaju su: nastaviti sa jačanjem kapaciteta zaposlenih u svim relevantnim institucijama za realizaciju efikasnih i koordinisanih mjera za sprovođenje politike rodne ravnopravnosti u skladu sa Zakonom o rodnoj ravnopravnosti; obezbijediti više sredstava u Zakonu o budžetu Crne Gore, odnosno budžetima institucija nadležnih za ostvarivanje aktivnosti utvrđenih PAPRR-om; u kontinuitetu podizati nivo informisanosti i razumijevanja zaposlenih u javnoj upravi o značaju sprovođenja principa rodne ravnopravnosti kroz različite vrste obuka; primijeniti jedinstveni standardizovani sistem za prikupljanje podataka o rezultatima i redovno praćenje mjera iz PAPRR-a, shodno datim indikatorima i sprovođenje obuke u cilju poboljšanja izvještavanja; svi subjekti koji učestvuju u izradi izvještaja treba više pažnje da obrate na opis indikatora, što je od ključne važnosti za evaluaciju trećeg Plana aktivnosti 2017-2021.

Program sprovođenja PAPRR-a za 2019. i 2020. godinu sadrži niz aktivnosti koje su u vezi sa edukacijom i promocijom antidiskriminatornih zakona i standarda: ravnopravno učešće žena i muškaraca na svim nivoima odlučivanja; povećanje zaposlenosti žena i uklanjanje svih oblika diskriminacije žena na tržištu rada; suzbijanje svih oblika rodno zasnovanog nasilja, nasilja nad ženama i nasilja u porodici, te unapređenje položaja i zaštite prava žrtava svih oblika rodno zasnovanog nasilja; uvođenje rodne ravnopravnosti u medije, kulturu i sport; stvaranje održivih mehanizama na nacionalnom i lokalnom nivou za postizanje rodne ravnopravnosti. Takođe, Programom su predviđene i aktivnosti na daljem usklađivanju domaćeg zakonodavstva sa Konvencijom Savjeta Evrope o sprečavanju i suzbijanju nasilja nad ženama i nasilja u porodici (Istanbulska konvencija). Proces izrade Programa za 2019. i 2020. godinu sproveden je na participativan i strukturiran način. Formirana je Radna grupa za izradu ovog dokumenta, a široko postavljen proces konsultacija doprinio je da ovaj dokument bude utemeljen u društvenim potrebama.

U raspravi su kroz pitanja i komentare učestvovali: predsjednica Odbora Nada Drobniak, članica Odbora Branka Tanasijević, poslanica Daliborka Pejović i načelnica Odjeljenja za pitanja rodne ravnopravnosti u Ministarstvu za ljudska i manjinska prava Biljana Pejović.

Predsjednica Odbora Nada Drobniak je konstatovala da je u izvještajnoj godini realizovan veliki broj aktivnosti i da se u realizaciju tih aktivnosti uključio veliki broj institucija i organizacija nevladinog sektora, ali i da je najveći broj aktivnosti realizovan iz donatorskih sredstava; da je evidentna neujednačena metodologija i da nijesu ispoštovani indikatori, jer su oni ključni za kvalitetnu analizu i realizaciju PAPRR-a i da ubuduće treba veću pažnju posvetiti rodno osjetljivom jeziku. Iskazujući podršku datim preporukama predsjednica je saopštila da će Odbor u procesu izrade izvještaja za tekuću godinu, održati sjednicu kako bi blagovremeno bio upoznat sa realizacijom datih preporuka.

Članica Odbora Branka Tanasijević smatra da bi ujednačena metodologija omogućila kvalitetniju klasifikaciju podataka iskazanih u Izvještaju i time učinila pristupačnijim praćenje ostvarenih rezultata. Tokom diskusije, ukazujući na važnost primjene Zakona o rodnoj ravnopravnosti, saopštila je da smatra neophodnim sprovođenje trećeg istraživanja o primjeni ovog zakona. Rezultati prethodnih istraživanja (2010. i 2013. godine) su publikovani što pruža priliku da se sagleda ne samo aktuelno stanje već i mogućnost da se rezultati ovih istraživanja uporede i sagleda stepen implementacije Zakona, što može doprinijeti kvalitetnijoj implementaciji. Imajući u vidu da je jedan od strateških ciljeva 40% poslanica u Skupštini Crne Gore, koji treba realizovati do 2020. godine, Branka Tanasijević je postavila pitanje – na koji način to ostvariti. Takođe, s obzirom na to da su u izvještajnom periodu sprovedene brojne kampanje, zatražila je pojašnjenje aktivnosti obuhvaćenih ovim kampanjama, jer smatra da se najbolji rezultati mogu postići zajedničkim radom predstavnika svih institucija.

Odgovore na pitanja i tražena pojašnjenja dala je načelnica Odjeljenja za poslove rodne ravnopravnosti u Ministarstvu za ljudska i manjinska prava, Biljana Pejović. Saopštila je da se aktivnosti usmjerene na postizanje planiranog cilja od 40% poslanica u Skupštini Crne Gore realizuju u okviru projekta IPA 2014. koji u partnerstvu sprovode Ministarstvo za ljudska i manjinska prava i Kancelarija UNDP-a u Crnoj Gori, a čiji period realizacije je, s obzirom na veliki broj aktivnosti, produžen i tokom 2019. Jedan od pet strateških ciljeva ovog projekta je politička participacija žena u javnom i političkom životu. U okviru ovog projekta osnovana je Ženska politička mreža, koju čine predstavnice 16 političkih partija u Crnoj Gori, koja realizuje veliki broj aktivnosti usmjerenih na postizanje ovog cilja. U okviru aktuelnog projekta realizovani su edukativni programi, sertifikovane trenerice za rodnu ravnopravnost unutar političkih partija. Takođe, poseban akcenat je stavljen na veću vidljivost i medijsko promovisanje žena iz

političkog i javnog života. Na pitanje o sprovedenim kampanjama, Biljana Pejović je odgovorila da se u cilju podizanja svijesti o rodnoj ravnopravnosti, osim medijskih kampanja, organizuju i brojni okrugli stolovi i konferencije, a značajan doprinos ostvarenju ovog cilja daje Odbor za rodnu ravnopravnost, između ostalog, organizovanjem zasjedanja Ženskog parlamenta.

Nakon rasprave, predsjednica Odbora je konstatovala da je Odbor razmotio Izvještaj o realizaciji Programa za 2018. godinu i upoznao se sa Programom za sprovođenje Plana aktivnosti za postizanje rodne ravnopravnosti za period 2017-2021. za 2019. i 2020. godinu.

Druga tačka - Tekuća pitanja

U okviru ove tačke dnevnog reda predsjednica je informisala članice Odbora da je:

-Generalni direktorat za multilateralne poslove Ministarstva vanjskih poslova uputio poziv Odboru za učešće na Konferenciji o borbi protiv nasilja nad ženama, 6. i 7. maja t.g. u Beču, na kojoj će biti predstavljeni rezultati OEBS istraživanja o sigurnosti i zaštiti žena, koje je sprovedeno tokom 2018. godine u Albaniji, BiH, Crnoj Gori, Sjevernoj Makedoniji, Srbiji, Moldaviji, Ukrajini i Kosovu. Kolegijumu predsjednika Skupštine predloženo je da Konferenciji prisustvuju Zvonko Vuković i Tamara Pešić, savjetnica u Sekretarijatu Odbora;

- Generalni direktorat za multilateralne poslove Ministarstva vanjskih poslova dostavio Odboru Preporuke Komiteta ministara Savjeta Evrope za prevenciju i borbu protiv seksizma, koje su usvojene 28. marta t.g. na 1342. sastanku Komiteta ministara;

- 5.aprila, održala sastanak sa predstavnikom Svjetske banke Kliftom Korezom, na kojem je predstavila aktivnosti Odbora, kao i plan budućeg rada, sa posebnim osvrtom na pitanje socijalne inkluzije ranjivih grupa. Predstavnik Svjetske banke i njegov saradnik govorili su o mandatu Svjetske banke na polju socijalne inkluzije i dugogodišnjem radu na polju ostvarivanja rodne ravnopravnosti. Između ostalog, saopštili su da Svjetska banka posljednjih godina kroz SOGI program sa vladama država radi na programima socijalne inkluzije LGBT osoba. Tokom razgovora predstavili su i rezultate istraživanja sprovedenog u državama Zapadnog Balkana na temu diskriminacije, isključenosti i nasilja.

Sjednica je završena u 13 sati i 15 minuta.

SEKRETARKA ODBORA
Snežana Grupković, s.r.

PREDSJEDNICA ODBORA
Nada Drobnjak, s.r.